

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

SITGES

Número solt. 0'15 ptes.

Trimestre... 1'50

ESPAÑA

Any 7 ptes.

AMÉRICA

Any ... 2'50 pesos (or)

ANUNCIS,

ESQUIDES, REMBOS

i RECLAMS

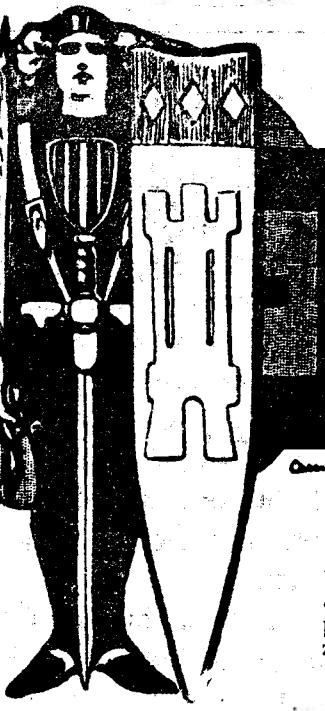
a preus convencionals.

BALUAR SITGES

Aquests són fets primoris, fonamentals; el de la personalitat nacional de Catalunya i el de l'unitat d'Espanya enfortits per dues lleis correlatives: ja de la llibertat que implica l'autonomia i esrontietat socials, ja de l'universalitat que porta a la constitució de potències mundials, se resolen en una fórmula de harmonia qu'és la FEDERACIÓ ESPANYOLA.

F. PRAT DE LA RIBA

«La Nació catalana, / p. VIII El Nacionalism polític».

Són molts encara els ciutadans que, enllinats per un plantor de certes fórmules, tropessan amb'ells obstacles i cauen als fons de la mala ordenació municipal que les envolta. Hi ha que atrare l'atenció de tota vers la ciutat, la vila, el poble, que són els ferments i l'essència de la grandesa dels Estats i els punts lluminosos qui marquen, a demunt els mapes, el gran de l'urbanització i cultura d'un país.

LA JOVENTUT NACIONALISTA
Manifest convocant al primer Congrés Iern Municipal.

REDACCIÓN

ADMINISTRACIÓN

CARRER

DE LES PARELLADES

NÚMERO 9

Telefon n.º 337

El Baluard es publica i baixa la exclusiva responsabilitat dels respectius autors.

No's retornen els originals

Any XVI

Sitges, 26 de Agost de 1916

Núm. 777

Dr. D. Gayetá Benaprés i Mestre

1848 - 1907

La Comissió d'Homenatge que, arran de la mort d'aquest inoblidable patrici, va nomenar-se, realitzà les compres del terreny que s'feia necessari, entre la Ribera i la Carretera, per a obrir una via de comunicació que més tard havia de portar el nom de *Passeig Benaprés*; obrint-se aquest al públic el dia 20 de Maig de 1909.

Després d'acabada la seva urbanització i la del de la Ribera, que hi enllaça, se'n feu entrega a l'Ajuntament el dia 11 de Janer de 1910.

Altres, are últimament, han dut a cap la construcció del *padró* que portarà el nom de tan malaguanyat patrici, inaugurant-se l'dia 27 d'Agost de 1916.

Jornada trista!

Amb ocasió de celebrarse l'acte d'homenatge al Dr. Benaprés, considerem d'oportunitat reproduir les següents ratlles que, baix el propi títol, siguieren publicades en aquestes mateixes columnes el 12 de Janer de 1907, arran de la mort del fervent patrici:

«Quants contemplavam en l'hermosa firmament la brillantor de les estrelles; que com llum de la Providència refan l'esperit del home ab la espera del més enllà; quants vejam aquella serena nit del dia 5 de aquest mes, que, com esguard de primavera, restava tranquil·la, seguint son camí, pera veure sortir l'astre del dia, acompanyat ab les armonies de la Naturalesa, ab sus aromas i cantu-

Rias, no podíam pensar que l'toch de l'*Angelus* del dia 6 fos pera nosaltres el toch trist, y sentirsem l'esglay de una gran pena.

En aqueixa hora deixava d'existir y entregava l'ànima a Deu l'inolvidable Gaetà Benaprés.

Altras plomas, no ja meva, sortiran pera ennoblir qual correspon, els fets de aquest amich nostre; puig ma insuficiencia no podrà presentarlos ab la explitida forma que l'sus fets requereixen.

Voldria poguer escriure en el seriós dietari del Cronista, perque l'esdevenir del temps digués a las generacions las virtuts de un home de aquest poble; voldría, també, per altra part, tenir el cant del poeta, pera tallar en pedra una estrofa que l'inmortalisés... Pero res de això puch fer.

Restam, doncs joh poble de Sitges! manifestarme ab orgull esser dels teus fills.

¡Quànt curtas han sigut les horas per la nostra vila en aqueix dia de dol y de pena! Temps ha faltat pera l'expandiment del dolor. Tots podem sentirnos satisfets de haber presenciat l'espectacle més grandios ysolempe que may se hagi visto! Els plors y el dol dels seus fills y familia, i' l'balsam més confortable pera esmorbilsh i' intens sentiment del seu «penat cort». Quina manifestació més exp'udent de amor a l'home que per la humanitat y sols per ella ha consumat el sacrifici!

En aqueixa trista jornada se ha vist clar del modo que's desenrotilla el sentiment de un poble. Res cercat; ni un mot de preparació: tot spontani. Eran cinch, deu, vint: tots anaven a un mateix fi y ningú ho sabia de l'altre.

L'arribada de la Creu; el cant del clero; els braçs amichs que's disputan la estimada càrrega; las hatxas que porta el poble, entre'l que s'hi veuen las classes humils, que volen pagiar ab llàgrimas y llum el deute de agrahiment que sent el seu cor. El desconsol qu'en tot el trànsit se observa... Plors per tots els carrers: esclat de sentiment qu'envalla l'espai y deixa el silenci del respecte y veneració...

Moltas n'hauréu contemplat de manifestacions «parato», ahont s'hi veu la obligació de l'assistència y es destaca arreu la explendides del potentat. Allà, molt luxo: moltes carrosses, molta arrogància; pero llàgrima cap. Aquí, no: el poble en pessè l'ha endut al Cementiri. Un sol crit se sent: «Hem perdut En Benaprés!».

Be has fet joh poble! Ja sabs tu que tota la vida va consagraria a la Humanitat; en cap lloc el portava l'interès, perque no'l coneixia en las classes altas, y molt menys en las humils.

Ara, ja malalt, cara trista y aguantantse per las parets de nostres carrers, buscant un xich de descans a la primera casa amiga, fins que li passava el dolor del mal que l'ha dut a la fossa.

Mes encare que la seva cara fos el mirall de les seves penes, may volta traslluhirlo a la seva família y als seus amichs. Fins aquí arribava el punt de sa bondadosa ànima. Volia consolar a tothom, encare qu'ell sapigués el trist fi que li esperava.

Aquest es, poble de Sitges, l'home que que has perdut. ¿Hem de deixar que, com altres, passi el temps sense que l'sus fills conequin sus virtuts? De cap manera. Pensa que res ennobleix tant a l'home com la gratitud! Poble de Sitges! eulayra ton cor. Recorre'l prats y montanyas de nostra comarca y escolta el planys de nostres encontrades. Mira com sur la pobre mare del cau de sa pagesia cercant en la foscor del camí aquell que li portava la medicina pera son fillet malalt ó pera el seu home aixafat pe'l treball.

Recorda que s'demana un homenatge pe'l nostre Benaprés, idea nascuda del esclat del sentiment y cresudas per la sahó de les llàgrimes.

¡Fesho pe'l que tot ho feya per la Humanitat!

B. CARBONELL BATLLÉ»

Distinció merescuda

Mr. Carles Deering, condecorat

«Excelentísimo Señor:

Los insfrascritos Iltrmo. señor Diputado a Cortes por este Distrito de Villanueva y Geltrú; señores Diputados Provinciales por el Distrito de Villanueva-San Feliu; Iltrmo. Sr. Alcalde Constitucional de esta villa de Sitges, provincia de Barcelona; Reverendo Cura-Regente, Juez Municipal y demás Autoridades locales, Presidentes de Sociedades de recreo y políticas y otras entidades y propietarios y fabricantes, tienen el alto honor de ocupar, por un momento, la fina atención de V. E., para distinguir y enaltecer, muy justificadamente, los hechos que, nacidos a impulso de un intenso amor a España en aras del engrandecimiento de las bellas artes y por la conservación de los objetos antiguos, ha realizado y viene ejecutando en esta hermosa villa suburensé, Don Carlos Deering Barbour.

Este ilustradísimo señor nació en París, estado del Maine (Estados Unidos de América) en 31 de Julio 1852.

Fué alumno de la Escuela naval, de la que salió en 1873, sirviendo hasta 1889.

Visitó España por primera vez, siendo guardia marina, a bordo del «Alaska», pasando a bordo del «Nabach» en Barcelona (Octubre de 1873).

Después de haber visitado España varias veces, recorriendo la península en todos sentidos, en automóvil, visitando los monumentos, colecciones particulares y muchos estudios de artistas, adquirió en esta villa de Sitges (Provincia de Barcelona), el edificio del antiguo Hospital de San Juan Bautista, sirviendo de base el precio de venta, para que pudiese construirse el nuevo y magnífico Hospital del que Sitges puede orgullecerse. El antiguo edificio completamente modificado y adicionado con diez y siete casas de la calle en que está situado, se ha convertido no en un museo ni en un palacio, sino en una grandiosa mansión, en la que, sirviendo para los fines constructivos, decorativos y de uso doméstico, existen valiosos muebles,

cuadros, puertas, ventanas, lámparas, cerámicas y los más variados objetos artísticos, que, sin duda, hubiesen salido de España. Son dignos de citarse, entre muchos, la estatua de San Miguel, que coronaba la cabeza del puente de Balaguer (Provincia de Lérida), la Virgen policromada y esculpida en mármol del monasterio de Bellpuig de las Abelleras (Provincia de Lérida), multitud de puertas y ventanas del monasterio del Tallat (Provincia de Tarragona), una puerta de Salamanca y varios retablos y cuadros importantes españoles, que probablemente hubiesen pasado al extranjero.

El interés y el amor que por nuestra nación tiene y siente el plecario señor Deering, ha conseguido librarse de la emigración artística, la colección de hierros forjados que había pertenecido al señor Duque de Segovia, y que adquirida en los Estados Unidos, hallase actualmente en la casa que el distinguido señor Deering posee en Sitges.

Sin hacer ninguna ostentación y rindiendo solamente culto a la verdad, dicho señor, ha contribuido con importantes sumas al sostenimiento de instituciones caritativas y religiosas demostrando en toda ocasión su inmensa simpatía por todas las manifestaciones artísticas españolas y alabando continuamente la bondad y hospitalidad de los españoles y mencionando estas cualidades a sus numerosos amigos de los Estados Unidos.

La importancia de los actos que, dignos de todo elogio, ha practicado, el repetido señor Deering, con una abnegación y altruismo sin límites, cabrá apreciarlos como muy acreedores de que se les consagre la atención que merecen. El acumular y colocar restos y colecciones de verdaderas obras de arte en que nuestros antepasados se ejercitaron, en forma de exposiciones permanentes donde las generaciones nuevas puedan estudiar y aprender lo que fué agradable, tal vez objeto de admiración, para los antiguos, constituye, en la actuali-

No cal dir que li reiterem la nostra més afectuosa salutació de comiat.

* Devant de Can Milà la Guardia Civil ha trobat el cadavre d'un pobre captayre.

Duya a sobre 2'30 pessetes en calderí i un carnet de l'Associació d'Escombrières de Barcelona, extès a nom de J. Margatà.

Festa Major

Dimecres

Després del repartiment de bonos a les famílies necessitades, arribà en el correu de Madrid de tres quarts d'onze, la cobla «La Moderna», que és rebuda a l'Estat ciutadà pels organitzadors i molts entusiastes sardanistes; passant a les dotze a salutar la primera autoritat vilatana, devant qui domicili toca dues sardanes, signent la primera «Festa Major», de l'eminent Mestre E. Morera que és closa amb forts picaments de mans pels allí reunits.

A la tarda, després del trillatig de les campanes i tronades, i sortida dels balls populars, a dos quarts de sis surt de la Casa de la Vila la Corporació Municipal, presidida per l'Alcalde, i invitats, empleats municipals, música i balls populars, dirigint-se cap el sumptuós casal «Marycel» a fer entrega a Mr. Charles Deering d'un fons en guix de l'artística escultura que ha de commemorar el nomenament de fill adoptiu de nostra vila, del generós protector de la cultura en general i de totes les manifestacions de la bellesa artística i altruista que van així implantar el bon nom de Sitges.

L'Alcalde i invitats són rebuts al cap d'amunt de l'escala pel Sr. Deering i D. Miquel Utrillo, passant al saló bliblioteca, on després de les corteses de rúbrica i explicacions per part de l'autoritat de lo que motivava aquella manifestació de honrenatge, el Sr. Deering expressa el seu agrément per aquella pro-

va d'estimació per part del poble, dolgrents de no tenir facilitat d'erroniar nostra parla per a poguer expressar millor l'emoció que en aquells moments sentia, i entregant al Sr. Alcalde una valiosa joia com a present de sa distingida esposa com a primera dama popular.

A precs del mateix senyor els reunits visitaren tota la magnificència guardada en aquell insuperable edifici.

Durant l'acte la música queacompanyava la comitiva ex-cutà els Himnes nacionals americà i l'espanyol.

A les set són conduïts a la Església els dera del tabernacles dels Sants Patrons i el seu Apòstol amb següent de danses i música i seguidament tenen lloc solemnes Completes trovantse el temple profusament enllumenat.

A quarts de nou del vespre la cobla «La Moderna» obsequia amb una serenata, executant les millors sardanes del seu repertori, al ilustre Mr. Deering, qui remercia l'atenció i retrubueix especially adament als músics.

A les deu de la nit, mitja hora després de la marcada en el programa, i sense cap pressa, es cala al Baluari el Castell de Focs artificials, que és molt celebrat, notants-hi la falta de focs acústics com se feu el passat any.

El Passeig de la Riera, com sempre, fou enllumenat amb fanals a la veneciana, signant molta la concurrencia que disseminada per la platja i els passejos gaudia del espectacle.

Durant l'acte una banda litigida pel mestre Monserrat executa alguns ballables. Acabada la crema dels focs es representà en la «Casa del Pueblo» l'hermós i patriòtic drama en tres actes d'En Serafí Pitarrà «Sota Terra», i en el «Prado suburense» «La Cinta Susana». La cobla «La Moderna» als intermitjós de la funció del Prado executà dues hermoses sardanes.

Dijous

La Malinal surt sense la banda de trompetes anunciada en el Programa. Això no obstant, aquesta nota típica resulta, com sempre, molt animada.

Tauquen el següiri matinal cinc cotxes qu'eren ocupats pels apreciables joves Antoni, Bonaventura, Manel i Francisco Benet i Piana, i Rosendo Carbonell i Camilo Sabat de Barcelona, els quals fan ofrena al bell sexe d'olorosos ramells de flors.

A dos quarts d'onze comencen a la Parroquia els solemnes Oficis, assistint-hi una Comisió de l'Ajuntament presidida pel Alcalde i el Sr. Capità de Carrabiners, D. Antoni Pieltain.

El distingit orador sagrat D. Pere Vilar, Rector de les «Escoles Pías» de Vilanova, glosa magistralment les virtuts del Sant.

La Capella de Música de la Parroquia, que dirigeix el Mstr. D. Manuel Torrens Girona, executa brillantment la «misa de Sagrament» del Mr. Ribera.

La sortida d'els divins Oficis, com tots els anys, és una de les notes més atratives de la nostra Festa; contribuint més a l'animació extraordinaria que au allà regna, la execució de sardanes per la cobla «La Moderna» y la Banda de «Caçadors de Barcelona», arribada aquí en el tren de tres quarts de onze.

Mentre les músiques i els balls populars fan el *levant de taula*, al carrer de Parellades s'hi executen tres sardanes, que són puntejades pels aficionats, i en els jardins d'«El Retiro» dita banda hi dona un concert vermoult.

En el tren correu de Reus de un quart de tres arriba la banda de música del Regiment de Vérgara, contractada pel «Casino Prado Suburense».

A les quatre de la tarda, les bandes militars i la cobla de sardanes executen varis compostos del seu repertori en els jardins de les respectives societats i en el carrer de Parellades.

A dos quarts de set surt de la Parroquia la professió general, quin penó principal és portat pel volunt patrici don Antoni Arias Vidal, acompañant-lo don Rafael Llopis Vidal i D. Sebastià Vidal Vidal, i el del Sagrat Cor ho és per l'apreciat jove D. Daniel Planas Robert, fent-i costat D. Bonaventura Blay i don Josep Petit.

Concorren a la Profesió tres bandes de música que acompanyen als dos susdits penons i les reliquies del Sant, conduïdes pel Sr. Regent, tancant el seguici una Comisió de l'Ajuntament presidida pel Sr. Alcalde, an el que acompanyen el Coronel Sr. Duque, Quefe de la Zona de Manresa, i el capità de carrabiners Sr. Pieltain.

El pis de la comitiva religiosa pels carrers de la vila és presenciat per una generació immensa, produint gran efecte la seva entrada al Temple, que's fa entre un devassall de música i de focs, el ramallet dels quals es crema junta al pal de la bandera, com ja va ferse l'any passat.

A dos quarts d'onze començen el Ball de Societat al «Pabelló de Mar» i els públics al «Prado Suburense», «Retiro» i «Casa del Poble», tots els quals es veuen molt animats, fins a la matinada.

Divendres

A les onze els alumnes de les Escoles Nacionals, precedits d'una Banda de Música, fan cap a la Casa de Vila a rebre el premi anyal per la seva aplicació i comportament, sobresortint els premis extraordinaris que com tots els anys ofereix el benemerit protector de l'ensenyansa primària D. Rafael Llopis Ferret i que consistien en llibretes de la Caixa d'Estalvi amb imposicions de cinc a deu pessetes.

A les quatre de la tarda té lloc el primer partit de Fot-ball entre els primers teams de l'«Atlètic» i del «Racing», en el Camp d'aquest, sotint guanyant el primer per tres goals contra un.

A dos quarts de sis surt de la Casa de la Vila la Comitiva oficial, presidida d'una Banda de música fent cap al carrer d'Espalter per a inaugurar la seva perlòngació i procedir a la colocació de primera pedra del primer agrupament de cases barates, qui segons manifesten serà de deu.

Després de llegir el secretari del Ajuntament l'acte en que s'vä pendre l'acte de referència, llegeix un pàrrafo el primer tinen d'Alcalde D. Lluís

Font; procedi-se a l'obertura del carrer, a continuació i col·locant-se seguidament la primera pedra, que, beneïda pel Sr. Regent, col·loquen les autoritats, invitaus i representants de Premsa local, fet seguidament us de la paraula D. Joan Durà, pel Centre Obri, i els concejals Srs. Bosch i Mitjans, qui clou l'acte en nom de l'Alcalde.

Al migdia, tard i nit, fins a les dotze, la cob'a de Sardanes executa les mètriques del repertori, portant inusitada animació en el Carrer de Parellades i Cap de la Vila.

En el «Prado Suburense» s'hi representa per la companyia Granier la bellissima opereta «Geisha» i el «Cabo Sazine» amb un plé a vessà. Al «Retiro» hi ha ball de Societat amb l'saló d'istiu encusat i garnit de fullatge, vegetant-se també molt animat.

Noves varies

L'aglomeració d'original feu que en el número anterior deixessim de consignar la visita del Marqués de Valle Inclán i l'arribada de Manzanillo de nostre ben volgut compatrioti D. Miquel Teixiló i Jacas, a qui saludem.

Per al vinent diumenge dia 3 de Setembre anuncia una excursió colectiva a Sitges la Lliga de Corredors i representants del Comers, de Barcelona.

Impremta: Sant Joan, 5; Vilafranca

Señorita francesa

sabiendo coser,
desea cuidarse de señora o niño.

Informes: Hotel Milanesa.

LECTURA POPULAR

EDICIÓN FESTIVA CATALANA
vols. difusos - 10 céntimos

→ Aqueducte
del
Príncipe Alfonso

GEL

fabricat amb AGUA POTABLE

Expendició diaria

Carrer de S. Francisco, 1

GRAN FABRICA DE espardenyes cordes i fils

de totes classes

Magatzem de primeres matèries pera la
fabricació de Corderia i Espardenyeria

ISIDRO MARTORELL GOMÍS

Suc de Vda. Ramón Claramunt: antiga Casa FRANGAS

Alt, 5 - VENDRELL - Tel. 77

ACUEDUCTO VILLANOVÉS

Desde el 1º de Julio del corriente año regirá para el arriego de agua por volumen fijo en la Segunda sección (Sitges, San Pedro de Ribas y sus términos municipales) la siguiente tarifa:

Por medio metro cúbico de agua cada veinticuatro horas,

Ptas. 60 al año;

Por un metro cúbico de agua cada veinticuatro horas,

Ptas. 10 al año.

En toda su red de distribución, las obras y materiales necesarios para instalar las tomas, ramales y aparatos de aforo las llevará a cabo y las facilitará gratuitamente la Empresa.

Villanueva y Geltrú, Mayo de 1916.—LA EMPRESA.

Sastrería - MARCET

SITGES

— TALL ELEGANT I D'ULTIMA MODA —

FROMIUT :: PERFECCIÓ

— UNA VISITA I'N SORTIREU SATISFETS —

Carrer de Sant Pau, núm. 19

Hotel-Restaurant MILANESA : Luís Carbonell

El dueño de este acreditado establecimiento se complace en anunciar al público que ante las continuas demandas de hospedaje, se ha visto precisado a alquilar otra de las mejores casas de la población, con excelentes habitaciones.

Todos los días festivos: mantecados a domicilio • Calle de Jesús, 42 - Teléfono 374; SITGES

FRANCISCO YLL
Encargos rápidos: Dos viajes diarios

SITGES
Parelladas, 58; y Cap de la Vila, 1
BARCELONA
Paseo Gracia, 46 (Colmado Jorba)
poquería, 30 (Calzados Subur)

**Targetes
de visita
impreses**

9, Parelladas, 9

i Vinicultores!

Resuelto el problema del Sulfato de Cobre, en defensa contra el mildiu, saltrico, oruga y pulgón, con el sin rival producto químico **SULPHANATO LIQUIDE**

De venta: JUAN ESTEBA: C. Mayor, 20

JU PINAMBÁ
TOSTADERO DE CAFÉ
AROMA CONCENTRADO CON REAL PRIVILEGIO.
TODOS LOS DÍAS DE CADA DÍA SE PREPARAN LOS KILOS DE MATERIALES ALIMENTICIOS.

Sucursal en SITGES:
JOSÉ BARTROLÍ, Nueva, 11

NOMBRE REGISTRADO

PHOSPHORRENAL • ROBERT

RECONSTITUYENTE granulado - elíxir - inyectable

PREPARADO POR JOSE ROBERT SOLER

INGENIERO QUÍMICO Y FARMACEUTICO

Calle Lauria, 74 - FARMACIA - BARCELONA

Confitería y Pastelería

J. MASSO (a) Bruguera

Maquinas SINGER

para coser y bordar y para toda clase de Industria en que se emplea la costura.

SE CEDEN TODAS LOS MODELOS A 250 pesetas semanales

PIDANSE CÁTALOGOS ILUSTRADOS
Las han Industriales, Domésticas, Rotativas, Oscilantes, Vibrantes y Familiar reciproca.

Representante en Sitges:

JOSE SELVA: Calle Ayuga, 4

en dónde encontrarán, como siempre, toda clase de piezas, agujas y demás accesorios exclusivamente para las acreditadas máquinas de la CASA-SINGER

PASTA DE MONA

ESPECIALIDAD DE LA CASA

Camisetaria y Zarzuelaria

32, BOQUERIA, 32

• BARCELONA •

GRAN ASSORTIT

en

camisas, corbatas, mocadores
y tots els articles pertanyents al ramLa Camiseria que ven més barata
Especialitat en camisas à mida

SELLOS de cuartos,

de quinientos y diez mil

También

Fábricadores

9, Parelladas, 9

Manuel Antem, Doctor en Medicina y CirugiaRambla Santa Mónica, 33, pis 1.er (cantonada al Dormitori de Sant Francisco) Barcelona

Horas de consulta: de 3 a 5; días festivos: de 11 a 1.

**VINOS de todas clases
de cosecha propia**

Bodegas LA SITGETANA de Juan Magrans
DESPACHO:
Calle de Aragón, 339, chaflán a Bailén; BARCELONA

Moscotel dulce y seco * Malvasía de Sitges superior

VINOS

Tinto * Claret

Rosado * Vinagre

LAMPISTERIA DE LLUIS MARCET ESTEBANELL**ELECTRICITAT**

Completes instalacions de llum elèctrica, telèfons, ventiladors, timbres, para-llumps, etc. • Variat assortit de aparells per a electricitat i bombetes marca MARCET (fabricació especial).

Materials de tota classe concernents al ram de Lampisteria.

Carrer de Sant Pere, num. 11 : SITGES (Catalunya)

Aficionats al FOOT-BALL: llegiu el gran folleto

Lo que debe saber el árbitro - Lo que deben saber los jugadores - Lo que debe saber el público

Preu, 30 céntims**ES VEN AQUI****9, Parelladas,**